

Türk Turizm Araştırmaları Dergisi

2020, 4(3): 2152-2163.

DOI: [10.26677/TR1010.2020.472](https://doi.org/10.26677/TR1010.2020.472)

ISSN: 2587-0890 Dergi web sayfası: <https://www.tutad.org>

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Türkiye’deki Turizm Rehberliği Bölümlerinde Görev Yapan Akademisyenlerin Bilimsel Yayınlarının Bibliyometrik Analizi

Arş. Gör. Mehmet BOYRAZ, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Afyonkarahisar, e-posta: mboyraz@aku.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6755-1999>

Arş. Gör. Ali KABAKULAK, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Afyonkarahisar, e-posta: alikabakulak@aku.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9256-8557>

Öz

Bu araştırmada, turizm rehberliği alanında yükseköğretim düzeyinde eğitim veren kurumlarda çalışan akademisyenlerin bilimsel yayınları çeşitli parametreler açısından değerlendirilmiştir. Araştırmanın evrenini, Türkiye’de lisans (fakülte/yüksekokul) ve önlisans (meslek yüksekokulu) düzeyinde turizm rehberliği eğitimi veren üniversitelerin turizm rehberliği bölümlerindeki akademisyenlerin yayınları oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında doküman-arşiv tarama yöntemiyle üniversitelerin web siteleri, akademik veri bilgi sistemleri ve YÖK akademik veri tabanı taranmıştır. Ulaşılan özgeçmiş ve diğer verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmış, betimsel analiz ile veriler çapraz tablolarla incelenmiştir. Araştırma sonucunda, Türkiye’de 38 fakülte ile yüksekokulda 213 ve 26 meslek yüksekokulda 77 olmak üzere turizm rehberliği bölümlerinde 290 akademisyenin çalıştığı; bunların toplamda 6601 yayın yaptığı, yayın dili açısından büyük çoğunluğunun Türkçe (%73,7) olduğu tespit edilmiştir. Yayın türü bakımından ise akademisyenlerin en çok bildiri (%42,7) ve makale (%35,4) çalışmalarını ile 429 lisansüstü teze danışmanlık yaptıkları saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilimsel Yayınlar, Turizm Araştırmaları, Turizm Rehberliği Akademisyenleri, Akademik Performans, Bibliyometrik Analiz.

Makale Gönderme Tarihi: 15.03.2020

Makale Kabul Tarihi: 06.07.2020

Önerilen Atıf:

Boyraz, M. ve Kabakulak, A. (2020). Türkiye’deki Turizm Rehberliği Bölümlerinde Görev Yapan Akademisyenlerin Bilimsel Yayınlarının Bibliyometrik Analizi, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(3): 2152-2163.

© 2020 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

Journal of Turkish Tourism Research

2020, 4(3): 2152-2163.

DOI: [10.26677/TR1010.2020.472](https://doi.org/10.26677/TR1010.2020.472)

ISSN: 2587-0890 Journal Homepage: <https://www.tutad.org>

RESEARCH PAPER

Bibliometric Analysis of Scientific Publications of Tourist Guiding Departments Academics in Turkey

Research Assistant Mehmet BOYRAZ, Afyon Kocatepe University, Faculty of Tourism, Afyonkarahisar,
e-mail: mboyraz@aku.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6755-1999>

Research Assistant Ali KABAKULAK, Afyon Kocatepe University, Faculty of Tourism, Afyonkarahisar,
e-mail: alikabakulak@aku.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9256-8557>

Abstract

In this research, scientific publications of academicians were evaluated in terms of various parameters. The population of research that constitute by academician publications who is working in faculty/college and associate (vocational) level in the relevant department of Universities in Turkey. To collect data, web sites of universities, academic data information systems and YOK academic database were searched by document-archive research method. Content analysis was used to analyze the curriculum vitae and other data, and the descriptive analysis was analyzed with cross tables. As a result, 38 faculties/colleges and 26 vocational schools have 290 academicians in tourist guiding departments in total; 6601 publications published totally, a great majority of them (73.7%) were in Turkish. Regarding the type of publication, it was found that academicians made papers (42.7%) and articles (35.4%) and respectively, give consultation to 429 graduate theses, also.

Keywords: Scientific Publications, Tourism Researches, Tourist Guiding Academician, Academic Performance, Bibliometric Analysis.

Received: 15.03.2020

Accepted: 06.07.2020

Suggested Citation:

Boyraz, M. and Kabakulak, A. (2020). Bibliometric Analysis of Scientific Publications of Tourist Guiding Departments Academicians in Turkey, *Journal of Turkish Tourism Research*, 4(3): 2152-2163.

© 2020 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

GİRİŞ

Üniversiteler toplumda önemli ve saygın bir yere sahip yükseköğretim kurumları (Erdem, 2013:109) olup ülkelerin kalkınmasında önemli rol oynamaktadırlar (Karakütük vd., 2008). Toplumsal gelişimin merkezinde yer alan üniversiteler bilim ve bilgi üretimi ile değişmeyi ve gelişmeyi temsil etmekte ve yöresel, bölgesel ve küresel olarak toplumların sosyal ve ekonomik refahına katkıda bulunmaktadır (Erdem, 2013:109). Bu katkıları ise akademisyenler aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Bu nedenle üniversitelerin niteliği ve topluma sağlayacakları katkının boyutu fiziki ve teknik alt yapısının yanı sıra kadrosunda yer alan akademisyenlerin niteliğine bağlıdır. Nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinin yanı sıra bilginin araştırılması, uygulanması, öğretilmesi ve yayılmasında akademisyenler büyük rol üstlenmektedir (Karakütük vd., 2008). Üniversitelerde yükseköğretim eğitiminin yanı sıra çeşitli bilimsel araştırmalarda bulunan akademisyenler bir taraftan çalıştıkları bilim dalına/disipline yönelik akademik literatürün gelişimine katkıda bulunurken diğer taraftan da ilgili sektördeki uygulamalara katkı sağlamaktadır. Akademisyenlerin bilimsel çalışma yapma ve yayın yeteneği sonucu ortaya çıkan bu eserler onların akademik performansını ortaya koymaktadır.

Akademik performans düzeyi bireyin kendisine ve görev yapılan ortama göre değişkenlik gösterebilmektedir. Akademik performansı yüksek olan akademisyenler uygun zemin ve ortam buldukları üniversitelerde daha verimli ve üretken olmaktadır (Okur, 2007:62). Dolayısıyla yapılan bilimsel araştırmaların belirli aralıklarla incelenmesi, akademik üretkenliklerinin değerlendirilmesi ve geri bildirimlerin yapılabilmesi açısından önemlidir. Bu nedenle akademisyenlerin nitelik düzeylerinin belirlenebilmesi için performans ölçümleri yapılmalı, denetlenmeli, akademik etkinlikleri ve ürettikleri yayınlar incelenerek mevcut durum ortaya konmalıdır. Bu amaçla kullanılacak yöntemlerden birisi ise bibliyometridir. Bu kavram Pritchard (1969:348) tarafından “*matematiksel ve istatistiksel yöntemlerin kitaplar ve diğer iletişim ortamlarına uygulanması*” olarak tanımlanmaktadır. Bilimsel çalışmaların, yazar, konu, atıf yapılan yazar, atıf yapılan kaynaklar gibi verilerin istatistiksel olarak incelenmesi ile ilgilenen bibliyometri, elde edilen istatistiksel sonuçlar doğrultusunda belirli bir disipline ait genel yapının ortaya konmasını mümkün kılmaktadır (Zan, 2012:15). Dolayısıyla bibliyometri çalışmalarının, akademik açıdan incelendiğinde üretkenliğin ve sürdürülebilirliğin değerlendirilmesinde bir rehber veya yol haritası olduğu söylenebilir. Bu noktadan hareketle araştırmada, turizm rehberliği alanında yükseköğretim düzeyinde eğitim veren üniversitelerde çalışan akademisyenlerin bilimsel yayınlarının bibliyometrik olarak incelenmesi amaçlanmıştır.

İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Turizm disiplininin gelişimine ve literatürünün büyümesine paralel olarak bu alanda üretilen yayınlara yönelik bibliyometri verileri ihtiyaç haline gelmiştir (Hall, 2011). Araştırmacılar arasında bibliyometriye gösterilen ilgi zamanla yaygınlaşmış ve önemli bir hal almıştır. Akademisyenlerin, yayın kuruluşlarının ve düzenlenen bilimsel etkinliklerin sayılarının artması ile bu gruplara yönelik gerçekleştirilen ulusal ve uluslararası nitelikli bibliyometrik çalışmaların sayısı artmaya başlamış ve inceleme alanları da çeşitlenmiştir. Bibliyometrik çalışmalar; *akademik dergilerdeki makalelerin* (Sandıkçı ve Mutlu, 2019; Temizkan, Çiçek ve Özdemir, 2015; Özel ve Kozak 2012), *lisansüstü tezlerin* (Boyraz, Kabakulak ve Mutlu, 2020; Yayla ve Ergün, 2020; Kozak, 2001), *kitapların* (Altaş, 2017), *bilimsel etkinliklerde sunulan bildirilerin* (Baytok vd., 2019c; Boyraz ve Sandıkçı, 2018; Boyraz, 2018) incelenmesine yönelik olabileceği gibi belli bir *bilim alanına/disipline yönelik yayınlar* (Sandıkçı vd., 2018) ve *etkinlikler* (Alan ve Şen, 2020) için de gerçekleştirilebilmektedir. Bu kapsamda incelenen çalışmalar; *belirli bir zaman dilimi, veritaban(lar)ı* (Acar ve Gül Yılmaz 2019), *yayıncı kuruluş/dergi* (Çiçek ve Kozak 2012), *bilimsel etkinlik dizisi/alanı* (Boyraz, 2019), *kurum/üniversite* (Demirgil, 2018), *bölüm/program/anabilim dalı* (Baytok vd. 2019a), *yöntem/model* (İpkoparan ve Akbaba 2019) veya *akademisyen* (Çiçek ve Çiftçi, 2019) gibi farklı değişkenler açısından sınırlandırılabilir.

Turizm literatüründe alana yönelik genel bibliyometrik çalışmaların yanı sıra turizm çeşitleri ile turizmin alt disiplinlerine yönelik daha spesifik incelemeler de yapılmaktadır. Bu durum turizmin

temel alanlarından biri olan *Turizm Rehberliği* için de söz konudur. Literatürde Turizm Rehberliği ile ilgili araştırmalara yönelik yapılan bibliyometrik çalışmalarda; Şahin ve Acun (2015) 1990-2015 yılları arasındaki Ulusal Turizm Kongrelerinin bildirilerini; Çapar vd., (2018) 2005-2017 yılları arasındaki tez, makale ve bildirileri; Özsoy ve Çokal (2018) 1989-2018 yılları arasındaki lisansüstü tezleri; Black vd. (2018) uluslararası literatürde yer alan 1980-2016 yılları arasındaki makaleleri; Kaygalak vd., (2019) Scimago dergi sıralamasında (2017) etki faktörü en yüksek beş derginin 1980-2019 yılları arasındaki makalelerini incelemiştir.

Turizm literatüründe bibliyometrik çalışmalar genel olarak değerlendirildiğinde, turizm ve turizmle ilişkili alanlarda çok sayıda, farklı tür ve niteliklerde yayınların yapıldığı görülmektedir. Turizm rehberliği alanına yönelik bibliyometrik çalışmalar ise görece daha sınırlı ve dar kapsamlıdır. Bununla birlikte daha önceki bilimsel çalışmalarda, incelenen yayın türleri ve sınırlandırıcı değişkenler açısından belirli bir bilim alanında/disiplinde görev yapan akademisyenlerin tamamına yönelik bir değerlendirmeye rastlanmamıştır. Belirli bir disiplin ile o disiplinde görev yapan akademisyenlerin belirli zaman aralıklarında incelenmesi, hem o disiplinin zaman içerisindeki gelişiminin takip edilmesi ve eğilimlerin açığa çıkartılması hem de akademisyenlerin üretkenlikleri ve performansları hakkında bilgi sahibi olunması açısından önemlidir. Bu noktadan hareketle belirtilen niteliklere ilişkin turizm rehberliği alanında görev yapan akademik personellere yönelik bütüncül bir mevcut durum değerlendirilmesinin yapılması amacıyla bir çalışma ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Böylelikle ortaya konulacak çalışmanın bir taraftan literatüre katkı sağlaması diğer taraftan gelecek yıllarda turizm rehberliği alanında çalışma yapmak isteyen araştırmacılara yol gösterici bir kaynak özelliği taşıması beklenmektedir

YÖNTEM

Bu araştırmanın amacı, turizm rehberliği alanında yükseköğretim düzeyinde eğitim veren kurumlarda çalışan turizm rehberliği bölümlerindeki akademisyenlerin mesleki hayatında gerçekleştirdikleri tüm bilimsel yayınlarının çeşitli parametreler açısından değerlendirilmesidir. Araştırma kapsamında akademisyenlerin yapmış oldukları bilimsel yayınların; türü (*makale, kitap/kitap bölümü, bildiri, proje*), yayın dili (*Türkçe, İngilizce vd.*) ve yayın alanı (*turizm, rehberlik vd.*) açısından çeşitli değişkenlere (*cinsiyet, çalışılan kurum türü, unvan, önlisans-lisans-lisansüstü eğitim durumu ve alanları, çalışma belgesi sahiplik durumu-dil türü-bağlı bulunan oda ile idari görev pozisyonları*) göre incelenmesi amaçlanmıştır. Bilimsel araştırma projelerinin tamamlanmasında proje konusu ile ilgili bir çıktının (*makale, kitap, bildiri, tez vb.*) sunulması şartı arandığı için projeler araştırma kapsamında çıktı türüne bakılmaksızın bağımsız bir yayın türü olarak kabul edilmiştir. Bilimsel yayınların hangi alan(lar)da yapıldığını belirlemeye yönelik değişkenler olarak çalışma başlığı, özet ve anahtar sözcükler kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, Türkiye'deki üniversitelerin turizm rehberliği eğitimi veren önlisans düzeyinde meslek yüksekokulları ile lisans düzeyinde fakülte ve yüksekokullarda aktif olarak çalışan akademisyenlerin yayınları oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında nitel araştırma yöntemlerinden doküman-arşiv tarama ile üniversitelerin web siteleri, akademik veri bilgi sistemleri ve YÖK akademik veri tabanı taranmıştır. 01-15 Kasım 2019 tarihleri arasında gerçekleştirilen veri toplama sürecinde turizm rehberliği bölümlerindeki akademisyenlerin özgeçmişleri tek tek kayıt altına alınmıştır. Elde edilen özgeçmişlerin ve web sitesi verilerinin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmış, veriler betimsel analiz (*yüzde ve sıklık analizi, aritmetik ortalama*) ile çapraz tablolar halinde incelenmiştir.

BULGULAR

Araştırma ile Türkiye'deki üniversitelerde turizm rehberliği eğitimi veren bölümlerde 290 akademisyenin görev yaptığı tespit edilmiş olup 51'ine (*39'u öğretim görevlisi, 10'u araştırma görevlisi ve ikisi doktor öğretim üyesi*) ilişkin herhangi bir yayın bilgisine erişilemediği için araştırmaya dâhil edilmemiştir. Yayınları incelenen akademisyenlerin 192'si 38 ayrı fakülte ve yüksekokulundaki lisans

bölümünde ve 47'si ise 26 meslek yüksekokulundaki önlisans programında turizm rehberliği eğitimi veren kurumlarda görev yapmaktadır. Bunların %55,5'si erkek ve %44,4'ü kadın iken, lisans bölümlerinde erkek, önlisans programlarında ise kadın akademisyenlerin oranının fazla olduğu belirlenmiştir. Akademisyenlerin unvanlarına göre sırasıyla; %44,4'ü doktor öğretim üyesi, %18,0'i araştırma görevlisi, %16,7'si öğretim görevlisi, %15,1'i doçent doktor ve %5,9'u profesör unvanına sahiptir.

Turizm rehberliği bölümü akademisyenlerin toplamda 6601 yayın ürettikleri tespit edilmiştir. Bunlar arasında en fazla yayının 2817 ile bildiri (tebliği) ve 2334 ile makale türünde yapıldığı, bunu 928 kitap bölümünün ve 141 kitabın takip ettiği belirlenmiştir. Akademisyenlerin 358'i yürütücü ve 23'ü araştırmacı olarak 381 adet projenin tamamlanmasında rol almıştır. Bununla birlikte akademisyenlerin 429 lisansüstü teze de danışmanlık yaptıkları ortaya çıkmış, fakat tezler yayın olarak değerlendirmeye alınmamıştır. Tablo 1'de akademisyenlerin yayınları, türleri bakımından yayın dili, cinsiyetleri ve görev yaptıkları kurumlar açısından çapraz dağılımla ele alınmıştır. Buna göre yayın dili açısından tüm yayın türlerinde Türkçe'nin ağırlıklı olarak öne çıktığı ve cinsiyet açısından erkek akademisyenlerin yine tüm yayın türlerinde kadınlara göre daha fazla üretken ve sayıca fazla yayınlarının oldukları belirlenmiştir. Kurum türüne göre üretkenlik açısından da cinsiyete benzer şekilde tüm yayın türleri açısından fakülte ve yüksekokullarda görev yapan akademisyenlerin meslek yüksekokulunda çalışanlara göre büyük bir oran farkıyla daha fazla yayına sahiptir.

Tablo 1: Yayın Türlerinin Yayın Diline, Cinsiyetlerine ve Kurumlarına Göre Çapraz Dağılımı

Yayın Türü	Yayın Dili	Cinsiyet				Kurum Türü				Toplam		Genel Toplam
		Kadın		Erkek		Fakülte		MYO		f	%	
		f	%	f	%	f	%	f	%			
Makale	Türkçe	574	24,6	1.079	46,2	1.503	64,4	150	6,4	1.653	70,8	2.334
	Yabancı	233	10,0	448	19,2	641	27,5	40	1,7	681	29,2	
Kitap	Türkçe	28	19,9	107	75,9	119	84,4	16	11,3	135	95,7	141
	Yabancı	1	0,7	5	3,5	5	3,5	1	0,7	6	4,3	
Kitap Bölümü	Türkçe	288	31,0	436	47,0	679	73,2	45	4,8	724	78,0	928
	Yabancı	75	8,1	129	13,9	193	20,8	11	1,2	204	22,0	
Bildiri	Türkçe	730	25,9	1.269	45,0	1.783	63,3	216	7,7	1.999	71,0	2.817
	Yabancı	271	9,6	547	19,4	774	27,5	44	1,6	818	29,0	
Proje	Türkçe	142	37,3	210	55,1	333	87,4	19	5,0	352	92,4	381
	Yabancı	12	3,1	17	4,5	25	6,6	4	1,0	29	7,6	
Toplam		2.354	35,7	4.247	64,3	6.055	91,7	546	8,3	-	-	6.601
Yönetilen Tez	Türkçe	80	18,6	335	78,1	351	81,8	64	14,9	415	96,7	429
	Yabancı	4	0,9	10	2,3	14	3,3	0	-	14	3,3	
Genel Toplam		2.438	34,7	4.592	65,3	6.420	91,3	610	8,7	-	-	7.030

Bilimsel yayınların yayın dili ve türü açısından akademisyenlerin unvanlarına göre dağılımı incelendiğinde (Tablo 2), yayın dili açısından tüm unvanlardaki akademisyenlerin ağırlıklı bir şekilde Türkçe olarak yayın yaptığı ortaya çıkmıştır. Türleri açısından yayınların unvanlara göre dağılımında; makale, bildiri ve kitap bölümlerinin en çok doktor öğretim üyeleri ve en az öğretim görevlileri; kitapların en çok doçentler ve en az araştırma görevlileri; projelerin ise en çok doçentler ve en az öğretim görevlileri tarafından gerçekleştirildiği belirlenmiştir. Bununla birlikte profesörlerin ve doktor öğretim üyelerinin sırasıyla en çok makale ve bildiri türünde; doçentlerin, araştırma görevlilerinin ve öğretim görevlilerinin sırasıyla en çok bildiri ve makale türünde araştırmalar yaptıkları görülmektedir. Yönetilen lisansüstü tezler açısından ise en fazla danışmanlığın profesörler ve en az danışmanlığın doktor öğretim üyeleri tarafından verildiği, ancak tezlerin yayın dili açısından doktor öğretim üyelerinin profesörlerden daha fazla yabancı dilde hazırlanan teze danışmanlık yaptığı ortaya çıkmıştır.

Tablo 2: Öğretim Elemanlarının Unvanlarına Göre Yayın Türü ve Dilinin Çapraz Dağılımı

Unvan	Makale			Kitap			K. Bölümü			Bildiri			Proje			Toplam
	T	Y	#	T	Y	#	T	Y	#	T	Y	#	T	Y	#	
Prof. Dr.	276	120	396	33	2	35	102	32	134	213	102	315	53	5	58	938
Doç. Dr.	475	261	736	49	1	50	215	65	280	525	293	818	152	14	166	2.050
Dr. Öğr. Üyesi	708	249	957	42	3	45	302	90	392	889	333	1222	117	10	127	2.743
Öğr. Gör.	88	22	110	9	-	9	49	7	56	162	46	208	13	-	13	396
Arş. Gör.	106	29	135	2	-	2	56	10	66	210	44	254	17	-	17	474
Toplam	1.653	681	2.334	135	6	141	724	204	928	1.999	818	2.817	352	29	381	6.601

#: Toplam sayı, K. Bölümü: Kitap Bölümü, T: Türkçe, Y: Yabancı

Tablo 3'te akademisyenlerin yapmış oldukları yayınlar, yayın dili ve yayın yapılan bilim alanı bakımından farklı değişkenlere göre karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Yayın dili türü açısından yapılan yayınların %73,7'si Türkçe iken %26,3'ü ise başta İngilizce olmak üzere diğer yabancı dillerde gerçekleştirilmiştir. İncelenen tüm değişkenler açısından (*unvan, cinsiyet, kurum, lisans eğitim alanı, mezun olunan kurum ve çalışma kartı sahiplik durumu*) benzer durum söz konusudur. En çok Türkçe yayın %82,5 ile araştırma görevlileri, en çok yabancı dilde yayın ise %39,8 ile lisans eğitimi yabancı diller bölümlerde yapan akademisyenler tarafından yapılmıştır. Bununla birlikte elde edilen bulguların incelenen değişkenler tarafından da değerlendirilmesi mümkündür. Yayınların değişken türüne göre en çok yapıldığı grup olarak; unvan bakımından %41,6 ile doktor öğretim üyeleri; cinsiyet olarak %64,3 ile erkek akademisyenler; kurum açısından %91,7 ile fakülte ve yüksekokullarda kadrolu çalışanlar; lisans eğitim alanı bakımından %57,9 ile turizm alanındaki bir bölümden mezun olanlar; mezun olunan kurum türü açısından %66,2 ile fakülte mezunu öğretim elemanları; ve son olarak rehberlik çalışma kartı sahiplik durumu bakımından %78,1 ile bu karta sahip olmayan akademisyenler kendi kategorilerinde öne çıkmıştır.

Yayın alanı açısından akademisyenlerin yayınları genel olarak turizm alanıyla ilgili olup olmaması ve bunun da özelinde çalışma alanını oluşturan turizm rehberliği ile ilgili olma durumu açısından değerlendirilmiştir. Bu kapsamda yayınların %6,5'i direk turizm rehberliği alanında ve %70'i turizmde fakat bu alanın dışında olmak üzere, akademisyenlerin yaptıkları yayınların toplamda %76,5'i turizm alanında iken geri kalan %23,5'inin turizm dışındaki diğer bilim alanlarına (*coğrafya, finans, halkla ilişkiler, işletme, iktisat, organizasyon, pazarlama, psikoloji, sosyoloji, tarih vb.*) yönelik gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Yayın alanı incelenen araştırma değişkenleri açısından tekil olarak değerlendirildiğinde; unvan bakımından %92,2 ile araştırma görevlilerinin; cinsiyet açısından %82,2 ile kadınların; kurum açısından %78,3 ile fakülte ve yüksekokullarda görev yapanların; lisans eğitim alanı bakımından %97,5 ile rehberlik ve %95,4 ile turizm alanındaki bölümlerden mezun olanların; mezun olunan kurum türü açısından %92,5 ile fakülte mezunlarının; ve son olarak rehberlik çalışma kartı sahiplik durumu bakımından %78,1 ile bu karta sahip olan akademisyenlerin kendi kategorilerinde turizm alanında yayın yapan öğretim elemanları olarak en ön planda yer almışlardır.

Son olarak akademisyenlerin unvan, cinsiyet ve görev yapılan kurum, lisans eğitim alanı, mezun olunan kurum türü ve rehberlik çalışma kartı sahip durumu gibi farklı değişkenler açısından türüne göre yapmış oldukları yayınların ortalamalarının dağılımlarına tablo 4'te yer verilmiştir. Bu kapsamda akademisyenler tarafından ortalama 27,6 yayın (tezler hariç) gerçekleştirildiği tespit edilmiş olup türüne göre akademisyen başına düşen en çok yayın 11,8 ile bildirilerdir. Onu sırasıyla 9,8 ile makaleler, 3,9 ile kitap bölümleri ve 0,6 ile kitaplar takip etmektedir. Bununla birlikte kişi başı tamamlanan proje sayısı 1,6 iken lisansüstü tezlere danışmanlık yapabilecek nitelikteki öğretim üyeleri (*profesör, doçent ve doktor öğretim üyesi*) tarafından ortalama üç tez yönetilmiştir.

Tablo 3: Yayın Dili ve Yayın Alanının Çeşitli Değişkenlere Göre Çapraz Dağılımı

Değişken Türü	Sınıfı	Yayın Dili						Yayın Alanı					
		Türkçe		Yabancı		Toplam		Turizm		Rehberlik		Toplam	
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Unvan	Prof. Dr.	677	72,2	261	27,8	938	14,2	662	70,6	37	3,9	699	74,5
	Doç. Dr.	1.416	69,1	634	30,9	2.050	31,1	1.374	67,0	154	7,5	1.528	74,5
	Dr. Öğr. Üyesi	2.058	75,0	685	25,0	2.743	41,6	1.957	71,3	125	4,6	2082	75,9
	Öğr. Gör.	312	78,8	75	18,9	396	6,0	260	65,7	43	10,9	303	76,5
	Arş. Gör.	391	82,5	83	17,5	474	7,2	367	77,4	70	14,8	437	92,2
Cinsiyet	Kadın	1.762	74,9	592	25,1	2.354	35,7	1.682	71,5	253	10,7	1.935	82,2
	Erkek	3.101	73,0	1.146	27,0	4.247	64,3	2.938	69,2	176	4,1	3.114	73,3
Çalışılan Kurum Türü	Fakülte	4.417	72,9	1.638	27,1	6.055	91,7	4.326	71,4	417	6,9	4.743	78,3
	MYO	446	81,7	100	18,3	546	8,3	294	53,8	12	2,2	306	56,0
Lisans Eğitim Alanı	Turizm (156)	2.884	75,5	935	24,5	3.819	57,9	3.301	86,4	342	9,0	3.643	95,4
	Rehberlik (58)	911	80,6	219	19,4	1.130	17,1	853	75,5	249	22,0	1.102	97,5
	İİBF (20)	604	66,2	309	33,8	913	13,8	720	78,9	24	2,6	744	81,5
	Arkeoloji (17)	225	76,3	70	23,7	295	4,5	46	15,6	2	0,7	48	16,3
	Y. Diller (14)	272	60,2	180	39,8	452	6,8	221	48,9	27	6,0	248	54,9
	Diğer (22)	736	78,7	199	21,3	935	14,2	216	23,1	15	1,6	231	24,7
	Belirsiz (10)	141	76,2	44	23,8	185	2,8	116	62,7	19	10,3	135	73,0
Mezun Olunan Kurum Türü	Fakülte (144)	3.193	73,1	1.174	26,9	4.367	66,2	2.733	62,6	286	6,5	3.019	69,1
	YO (85)	1.529	74,6	520	25,4	2.049	31,0	1.771	86,4	124	6,1	1.895	92,5
	Belirsiz (10)	141	76,2	44	23,8	185	2,8	116	62,7	19	10,3	135	73,0
Çalışma Kartı	Var (57)	1.093	76,0	346	24,0	1.439	21,8	1071	74,4	272	18,9	1.343	93,3
	Yok (182)	3.770	73,1	1.392	27,0	5.156	78,1	3.549	68,8	157	3,0	3.706	71,9
Toplam		4.863	73,7	1.738	26,3	6.601	100	4.620	70,0	429	6,5	5.049	76,5

f: Toplam sayı, %: Oran, YO: Yüksekokul, MYO: Meslek Yüksekokul, İİBF: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Y. Diller: Yabancı Diller

Bilimsel yayınların ortalamaları, akademisyenlerin sahip olduğu özellikler açısından değerlendirildiğinde; unvan bakımından 67,0 ortalama ile profesörlerin; cinsiyet olarak 31,9 ortalama ile erkeklerin; kurum açısından 31,5 ortalama ile fakülte ve yüksekokullarda görev yapanların; lisans eğitim alanı bakımından 45,7 ortalama ile İşletme ve İktisadi Bilimler Fakültesi bölümlerinden mezun olanların; mezun olunan kurum türü açısından 30,3 ortalama ile fakülte mezunlarının; ve son olarak rehberlik çalışma kartı sahiplik durumu bakımından 90,2 ile bu karta sahip olmayan akademisyenlerin kendi kategorilerinde en çok yayın yapan grup olarak öne çıktığı belirlenmiştir. Bununla birlikte genel olarak yayın türü bakımından her bir değişken içerisindeki grubun ortalama yayın sayılarının çeşitlilik gösterdiği ve birbirinden ayrıştığı, bu doğrultuda akademisyenlerin farklı önceliklerinin olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 4: Çeşitli Değişkenlere Göre Yayın Türü ve Ortalamalarının Çapraz Dağılımı

Değişken Türü	Sınıfı	Makale		Kitap		Kitap B.		Bildiri		Proje		Tez		Genel x
		#	x	#	x	#	x	#	x	#	x	#	x	
Unvan	Prof. Dr.	396	28,3	35	2,5	134	9,6	315	22,5	58	4,1	226	16,1	67,0
	Doç. Dr.	736	20,4	50	1,4	280	7,8	818	22,7	166	4,6	145	4,0	56,9
	Dr. Öğr. Üyesi	957	8,3	45	0,4	392	3,4	1.222	10,5	127	1,1	58	0,5	23,6
	Öğr. Gör.	110	2,8	9	0,2	56	1,4	208	5,2	13	0,3	-	-	9,9
	Arş. Gör.	135	3,1	2	0,0	66	1,5	254	5,9	17	0,4	-	-	11,0
Cinsiyet	Kadın (116)	807	7,6	29	0,3	363	3,4	1001	9,4	154	1,5	84	0,8	22,2
	Erkek (133)	1.527	11,5	112	0,8	565	4,2	1816	13,7	227	1,7	345	2,6	31,9
Çalışılan Kurum	Fakülte (192)	2.144	11,2	124	0,6	872	4,5	2.557	13,3	358	1,9	365	1,9	31,5
	MYO (47)	190	4,0	17	0,4	56	1,2	260	5,5	23	0,5	64	1,4	11,6
Lisans Eğitim Alanı	Turizm (156)	1.316	8,4	47	0,3	589	3,8	1.711	11,0	156	1,0	208	1,3	24,5
	Rehberlik (58)	378	6,5	10	0,2	174	3,0	525	9,1	43	0,7	31	0,5	19,5
	İİBF (20)	343	17,2	29	1,5	111	5,6	385	19,3	45	2,3	78	3,9	45,7
	Arkeoloji (17)	121	7,1	6	0,4	43	2,5	85	5,0	40	2,4	20	1,2	17,4
	Y. Diller (14)	197	14,1	12	0,9	55	3,9	172	12,3	18	1,3	22	1,6	32,4
	Diğer (22)	306	13,9	40	1,8	105	4,8	373	17,0	111	5,0	92	4,2	42,5
	Belirsiz (10)	51	5,1	7	0,7	25	2,5	91	9,1	11	1,1	9	0,9	18,5
Mezun Olunan Kurum Türü	Fakülte (144)	1.574	10,9	95	0,7	596	4,1	1.816	12,9	286	2,0	272	1,9	30,3
	YO (85)	709	8,3	39	0,5	307	3,6	910	10,7	84	1,0	148	1,7	24,1
	Belirsiz (10)	51	5,1	7	0,7	25	2,5	91	6,1	11	1,1	9	0,9	18,5
Çalışma Kartı	Var (57)	476	8,4	26	0,5	233	4,1	644	11,3	60	1,1	79	1,4	25,2
	Yok (182)	1.858	32,6	115	2,0	695	12,2	2.173	38,1	321	5,6	350	6,1	90,2
Toplam		2.334	9,8	141	0,6	928	3,9	2.817	11,8	381	1,6	429	3,0	27,6

#: Toplam sayı, x: Ortalama değer, YO: Yüksekokul, MYO: Meslek Yüksekokul, İİBF: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

TARTIŞMA, SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Türkiye’de turizm rehberliği alanında yükseköğretim düzeyinde eğitim veren kurumlardaki akademisyenlerin gerçekleştirdikleri bilimsel yayınları çeşitli değişkenler açısından incelendiği bu araştırma ile birtakım önemli sonuçlara ulaşılmıştır. Bunlardan ilki, Türkiye’de turizm rehberliği alanında görev yapan akademik personel sayısı 2016 yılında 112 (Arslantürk vd., 2016), Ocak 2018 itibariyle 118 (Doğancı ve Karaçar, 2018), Mart 2018 itibariyle 201 (Aylan ve Başoda 2018) ve Ocak 2019 itibariyle 271 (Baytok vd., 2019b) iken ve bu çalışma itibariyle Kasım 2019’da ise 290’a yükselmesidir. Böylece 2018’de 4,2 olan program başına akademisyen sayısı 4,5’e çıkmıştır. Dolayısıyla ilgili alana yönelik turizm eğitimi veren kurumlar/fakülteler ile aktif olarak öğrenci kabul eden program sayısının artmasına paralel olarak kadrolaşma hızının da arttığı ve daha fazla akademik personelin istihdam edildiği görülmektedir.

Araştırma ile incelenen akademisyenlerin toplam 6601 yayın yaptıkları ve bunların her dört tanesinden üçü Türkçe iken yalnızca biri yabancı dillerde yayınlanmıştır. Bu durumun Türkiye’de ortaya çıkması normal karşılanabilir fakat bilimsel yayınların daha fazla kitleye ulaşabilmesi ve evrensel değer taşıması açısından ulusal dilin yanı sıra yabancı dillerde yapılan çalışmaların düzeyi önem teşkil etmektedir. Yayın türü bakımından akademisyenlerin en çok %42,7 ile bildiri türünde, buna karşın en az ise %2,2 ile kitap türünde yayın yaptığı tespit edilmiştir. Bu sonuç Sop’un (2017) çalışma sonuçları ile benzerlik

göstermekte olup bu durumun ortaya çıkmasının nedenleri Sop'un (2017) da belirttiği üzere; bildirilerin makale ve kitap çalışmalarına kıyasla daha hızlı sonuçlandırılabilmesi; kongrelerin mekânsal çekicilikleri; kongrelere katılımın tecrübelerin artırılması ve sosyal ağların genişletilmesine katkıda bulunması; buna karşın kitap veya kitap bölümü türündekine yayınların uzun süreç alması, kapsamlı bir çalışma ve ciddi bir deneyim gerektirmesi olarak gösterilebilir.

Araştırmaya katılan akademisyenlerin yayın sayıları açısından kişi başına ortalama 27,6 bilimsel yayına, unvan bakımından profesörlerin 67 yayın ile en yüksek, öğretim görevlilerinin 9,9 ve araştırma görevlilerinin 11,0 ile en düşük bireysel ortalama yayına sahip oldukları tespit edilmiştir. Profesörlük kadroları Türkiye'de ulaşılabilecek en üst akademik kadrolardır. Profesör akademisyenler öğretim elemanlarına göre hem tecrübe hem de bilimsel yayın üretme açısından daha uzun yıllar akademik geçmişine sahiptir. Dolayısıyla bu süreçte diğer akademik kadrolardaki öğretim elemanlarından daha fazla ortalama yayına sahip olması olağan bir sonuçtur. Diğer taraftan meslek yüksekokullarında görev yapan öğretim görevlilerinin öncelikli hedefi ders verme üzerine olduğu için akademik çalışmalar ikinci planda görülebilmektedir. Bu nedenle öğretim görevlilerinin kendilerini bilimsel yayın yapmak zorunda hissetmemeleri rehberlik alanındaki akademik üretkenliklerinin daha düşük olmasına gerekçe olarak gösterilebilir. Nitekim fakülte ve yüksekokullardaki akademisyenlerin meslek yüksekokulundakilerden 11 kat daha fazla yayın yapmış olması da bu durumdan kaynaklanan bir sonuç olarak değerlendirilebilir. Diğer taraftan araştırma görevlilerinin ise bilimsel üretkenliklerini olumsuz etkileyen temel faktörlerden (Sop, 2017) dolayı düşük akademik yayın ortalamasına sahip olabilirler.

Araştırmada ulaşılan çarpıcı sonuçlardan birisi de akademisyenlerin cinsiyetlerine göre ortalama yayın sayılarının dağılımında ortaya çıkan farktır. Kadın akademisyenlerin ortalama yayın sayısı 22,2 iken erkek akademisyenlerin idari görevlerine rağmen ortalama 31,9 yayın gerçekleştirdiği tespit edilmiştir. Bu durumun temel etkenlerinden biri olarak kişi başı en yüksek yayın ortalamasına sahip profesör unvanına sahip akademisyenlerin sadece %7,1'inin kadın olması gösterilebilir. Bir diğer önemli sonuç, rehberlik çalışma kartına sahip olan akademisyenlerin ortalama 25,2 yayın, bu karta sahip olmayan akademisyenlerin ise 90,2 ortalama yayın yapmış olmasıdır. Çalışma kartına sahip olan rehber akademisyenlerin alan çalışmalarına katılma ihtimalinin diğerlerine göre yüksek olması, bu doğrultuda bilimsel yayınlar için ayırabilecekleri zamanı da kısıtlamaktadır. Dolayısıyla bu akademisyenler tarafından üretilen yayınların niceliğinin daha düşük düzeyde olması mümkün karşılanabilir. Bununla birlikte lisans eğitim alanlarına göre İİBF ile diğer (psikoloji, mühendislik, biyoloji, coğrafya, ilahiyat, kamu yönetimi, antrenörlük vb.) grubunu oluşturan bölümlerden mezun olanların sırasıyla 45,7 ve 42,5 ile yayın ortalamalarının özellikle turizm ve rehberlik alanından mezun olanlara göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada son olarak akademisyenlerin yayınlarının yayın yapılan bilim alanı/disiplin açısından dağılımına yönelik önemli sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda 6601 yayının %6,5'i doğrudan rehberlik alanında olmak üzere toplamda %76,5'inin turizm alanına yönelik gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Yayınların %23,5'inin turizm dışındaki bilim alanlarına yönelik gerçekleştirilmiş olması, akademisyenlerin mezun oldukları lisans alanlarının da çok fazla çeşitlilik göstermesinden kaynaklanabilir. Bununla birlikte özellikle turizm rehberliğine yönelik lisans eğitimi veren fakülte veya yüksekokulların 2012 yılında çıkarılan 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu'ndan sonra kurumsallaşmaya başlamasıyla, daha önce farklı birimlerde çalışan akademisyenlerin bu kurumlardaki kadrolarda göreve başlaması ve akabinde bilimsel yayınlarının konularını da bu alana yoğunlaştırılması ile açıklanabilir. Ayrıca rehberlik veya diğer turizm bölümlerinden mezun olan akademisyenler sırasıyla %97,5 ve %95,4 düzeyinde; ve yine çalışma kartına sahip rehber akademisyenlerin yayınlarının %93,3'ü kendi alanlarında bilimsel yayınlar yaparak alanın bilgi birikimine önemli katkı sağladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ortaya çıkan bu durum, bir bilim dalının temellerinin atılmasında ve entelektüel gelişiminin sağlanmasında katkıda bulunan en önemli paydaşların yine o bilim dalından gelen akademisyenlerin olduğunu doğrulamaktadır.

Bu çalışmanın sonuçları, üniversitelerdeki turizm rehberliği bölümleri akademisyenlerinin iki (*araştırma ve öğretim*) temel iş faaliyetinden biri olan araştırma kapsamında bilimsel yayın performanslarının ortaya konması açısından önemlidir. Her ne kadar bilimsel yayınlara dayalı performans değerlendirmesi öğretim kalitesiyle ilgili bilgi vermese de akademik kariyer gelişimi ("*yayınla ya da yok ol*" – "*publish or perish*") ve bir bilim dalına/disipline yönelik literatürdeki birikimin artırılması buna bağlıdır. Çalışma sonuçları da turizm rehberliği akademisyenlerinin bilimsel üretkenlikleriyle özellikle turizm gibi genç bir bilim dalının sınırlarının belirginleştirilmesine ve turizm literatüründeki bilgi birikiminin artırılmasına katkı sağladığına işaret etmektedir.

Araştırma kapsamında ulaşılan önemli kazanımlara karşın bir takım temel sınırlılıklar da bulunmaktadır. İlk olarak, araştırmada lisans ve önlisans düzeyindeki sadece turizm ve turizm rehberliği bölümlerinde görev yapan akademik personeli ve yapmış oldukları yayınları kapsamaktadır. İkincisi, veri toplama kanalı olarak üniversitelerin web siteleri, akademik bilgi/veri yönetim sistemleri ve YÖK akademik veri tabanı ile sınırlandırılmış, bu mecraların dışında akademik personele yönelik bilgi içerebilecek alanlar kapsam dışında yer almıştır. Son olarak, araştırma sonuçları Kasım 2019 itibarıyla geçerli olup verilerin toplanma sürecinde kadro atamaları gerçekleştirilen veya görevden uzaklaştırılan akademik personelin geçiş dönemi ilgili veri toplama kanallarında yer almaması nedeniyle kapsam dışında tutulmuştur. Dolayısıyla konu ile ilgili olarak ilerleyen dönemde gerçekleştirilecek çalışmalarda bu sınırlılıkların dikkate alınmalı, mevcut araştırmanın sonuçları da bu sınırlılıklar kapsamında değerlendirilmeli ve turizm alanındaki diğer bölümlerdeki akademik kadrolar için karıştırılmamalıdır. Bu noktadan hareketle gelecek yıllarda daha bütüncül bir bakış açısı geliştirilmesi için; turizm alanında diğer bölümlerde (*turizm, konaklama ve seyahat işletmeciliği, gastronomi ve mutfak sanatları, rekreasyon yönetimi vb.*) de benzer çalışmalar, tek bir veri kanalı aracılığıyla yüzeysel çalışmalar yerine çoklu veri tabanları aracılığıyla daha geniş içerikli çalışmalar, değişkenler açısından da benzer şekilde birkaç temel parametre yerine daha fazla değişken ile çalışmalar gerçekleştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Acar, D. ve Gül Yılmaz, E. (2019). Uluslararası Turizm Araştırmalarında Türkiye'nin Yeri, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 30 (2, Özel Sayı): 45-57.
- Alan, A. A. ve Şen, Ö. (2020). Gastronomi Temalı Festivaller Üzerine Yapılmış Çalışmaların Bibliyometrik Analizi, *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 6: 132-144.
- Altaş, A. (2017). Türkçe'ye Tercüme Edilen Gastronomi Kitaplarının Bibliyometrik Analizi, *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (1): 103-117.
- Arslantürk, Y., Küçükergin, F. N. ve Apalı, Z. (2016). Turist Rehberliği Eğitiminde Güncel Durum ve Kavram Karmaşası, *17. Ulusal Turizm Kongresi*, 20-23 Ekim 2016. Muğla-Bodrum, ss. 915-922.
- Aylan, S. ve Başoda A. (2018). Türkiye'de Turist Rehberliği Lisans Programlarındaki Akademik Personel İstihdamının Değerlendirilmesi, (Editörler) Hacıoğlu, N., Avcıkurt, C., Kılıç, A. ve Ulusoy Yıldırım, H.: *Turist Rehberliği Üzerine Güncel Araştırmalar* içinde (ss. 132-154). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Baytok, A, Boyraz, M. ve Pelit, E. (2019a). Turizm İşletmeciliği Alanında Yapılan Yüksek Lisans Tezlerinin Değerlendirilmesi: Afyon Kocatepe Üniversitesi Örneği, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21 (1): 287-305.
- Baytok, A., Boyraz, M. ve Kabakulak, A. (2019b). Turizm/Turist Rehberliği Bölümü Akademisyenlerinin Profili: Türkiye Üniversiteleri Örneği, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12 (68): 1038-1049.
- Baytok, A., Boyraz, M., Çetin, A., Mutlu, H. ve Katırcıoğlu, E. (2019c). Etik ve Sosyal Sorumluluk Konulu Bildirilerin Bibliyometrisi Ulusal Turizm Kongreleri Örneği 2009-2017, *Güncel Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(1): 65-81.

- Black, R., Weiler, B. and Chen, H. (2018). Exploring Theoretical Engagement in Empirical Tour Guiding Research and Scholarship 1980-2016: A Critical Review, *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 19(1): 95-113.
- Boyraz, M. (2018). Turizm Kongrelerinde Yer Alan Coğrafi İşaretle İlgili Bildirilerin Değerlendirilmesi, *Yönetim, Ekonomi ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 2(6): 36-49.
- Boyraz, M. (2019). Türkiye’de 2018 Yılında Düzenlenen Turizm Temalı Bilimsel Etkinliklerin İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma, *Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(2): 122-135.
- Boyraz, M. ve Sandıkçı, M. (2018). Gastronomi Bildirilerinin Değerlendirilmesi: Turizm Kongreleri Örneği 2013-2017, *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 6(4): 873-889.
- Boyraz, M., Kabakulak, A. ve Mutlu, A.S. (2020). Hazırlanmakta Olan Turizm Konulu Lisansüstü Tezlerin Veri Görselleştirme Tekniği ile Bibliyometrik Analizi: 2006-2020 Yılları Örneği, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(2): 1434-1453.
- Çapar, G., Toksöz, D. ve Dönmez, B. (2018). Turizm Rehberliği Alanında Yapılan Akademik Çalışmaların İncelenmesi, *Turist Rehberliği Dergisi*, 1(1): 57-73.
- Çiçek, D. ve Kozak, N. (2012). Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisinde Yayımlanan Hakem Denetimli Makalelerin Bibliyometrik Profili, *Türk Kütüphaneciliği*, 26(4): 734-756.
- Çiçek, D. ve Zencir Çiftçi, E. (2019). Prof. Dr. Hasan Olalı Turizm Kitaplarında Yer Alan Atıfların İncelenmesi, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 30 (2, Özel Sayı): 58-67.
- Demirgil, H. (2018). Süleyman Demirel Üniversitesi Yayınlarında Bilimsel Yoğunlaşma Alanları ve Bibliyometrik Ağ Analizi, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Fen Dergisi*, 13(2): 36-53.
- Doğancılı, O. S. ve Karaçar, E. (2018). Turizm Rehberliği Bölümünde Bulunan Akademisyenlerin YÖK Akademik Profillerinin İncelenmesi. (Editör) Çobanoğlu, Y.: *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Alanında Akademik Çalışmalar* (Cilt I, ss. 83-94). Ankara: Gece Kitaplığı.
- Erdem, A. R. (2013). Bilgi Toplumunda Üniversitenin Değişen Roller ve Görevleri, *Yükseköğretim Dergisi*, 3(2): 109-120.
- Hall, C. M. (2011). Publish and Perish? Bibliometric Analysis, Journal Ranking and the Assessment of Research Quality in Tourism, *Tourism Management*, 32(1): 16-27.
- İpkoparan, B. ve Akbaba, A. (2019) Turizm Alanında Kano Modeli Kullanılarak Yapılmış Akademik Çalışmaların Bibliyometrik Analizi, *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 6(7): 373-386.
- Karakütük, K., Tunç, B., Özdem, G. ve Bülbül, T. (2008). *Eğitim Fakültelerinin Öğretim Elemanı Profili*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayın No:205.
- Kaygalak, S. Ç. ve Kırklar, B. C. (2019). Turizm Rehberliği Alanında Yapılan Makalelerin Bibliyometrik Analizi, *International Journal of Contemporary Tourism Research*, 3(2): 213-223.
- Kozak, N. (2001). Türkiye’de Turizm Pazarlaması Literatürünün Gelişim Süreci: 1972–1999 Yılları Arasında Hazırlanmış Lisansüstü Tez Çalışmaları Üzerine Biyo-Bibliyografik Bir İnceleme, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 12: 26-33.
- Okur M. H. (2007). *Yükseköğretim Hizmetlerinin Pazarlanmasında Marka Değeri Oluşturma ve Geliştirme Stratejileri: Ankara İlinde Örnek Bir Çalışma*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Özel, Ç. ve Kozak, N. (2012). Turizm Pazarlaması Alanının Bibliyometrik Profili 2000- 2010 ve Bir Atıf Analizi Çalışması, *Türk Kütüphaneciliği*, 26(4): 715-733.

- Özsoy, A. ve Çokal, Z. (2018). Türkiye’de Turist Rehberliği Alanında Yayımlanmış Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi (1989-2018), *2nd International EMI Entrepreneurship and Social Sciences Congress*, 9-11 Kasım 2018. Nevşehir.
- Pritchard, A. (1969). Statistical Bibliography or Bibliometrics?, *Journal of Documentation*, 25(4): 348-349.
- Sandıkçı, M. ve Mutlu, H. (2019). Gastronomi Alanında Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Profili 2013-2017, *Sosyal Bilimler Dergisi*, (33), 32-42.
- Sandıkçı, M., Boyraz, M., Mutlu, H. ve Gökçe, F. (2018). *Gastronomi Araştırmaları Bibliyografyası Bildiri, Makale, Tez (2013-2017)*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Sop, S. A. (2017). Turizm Alanındaki Araştırma Görevlilerinin Yayın Performansı ve Yayın Yapmaya Yönelik Görüşleri, *Turizm Akademik Dergisi*, 4(1): 17-31.
- Şahin, S. ve Acun, A. (2015). Turist Rehberliği Alanının Bibliyometrik Profili (Ulusal Turizm Kongreleri Bildirileri), *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(34): 213-234.
- Temizkan, S. P., Çiçek, D. ve Özdemir, C. (2015). Sağlık Turizmi Konusunda Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Profili, *International Journal of Human Sciences*, 12(2): 394-415.
- Yayla, Ö. ve Ergün, G. S. (2020). Sosyal Bilimlerde Paradigma İkilemi: Turizm Alanında Yazılmış Lisansüstü Tezler Üzerine Bir İnceleme *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(2): 1624-1639.
- Zan, U. B. (2012). *Türkiye’de Bilim Dallarında Karşılaştırmalı Bibliyometrik Analiz Çalışması*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.